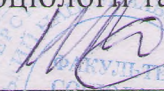
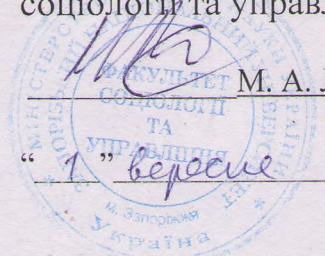

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціології та управління

М. А. Лепський
“ 1 ” вересня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Релігійні інститути та групи»

напрямок підготовки 6.020301 – «Філософія»

факультет соціології та управління

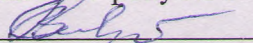
2017-2018 н.р.

Робоча програма «Релігійні інститути та групи» для студентів
за напрямом підготовки 6.020301 – «Філософія». – 31 серпня 2017. – 9 с.

Розробник: Ратушна Таїсія Олександрівна, к.соц.н., доцент кафедри соціології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціології

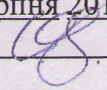
Протокол від 31 серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри В.О. Скворець

31 серпня 2017 року

Схвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління

Протокол від "31" серпня 2017 року №1

Голова О.С. Маліновська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань Error: Reference source not found	Нормативна	
Загальна кількість годин - 120	Напрямок підготовки (Професійне спрямування): Error: Reference source not found	Рік підготовки:	
		3-й	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год.	Рівень вищої освіти: бакалаврський	16 год.	
		Семінарські	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		72 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Релігійні інститути та групи» є ознайомити студентів спеціальності «Філософія» з основними формами організації та функціонування релігійних інститутів та груп.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Релігійні інститути та групи» є:

1.2.1. Розглянути релігію як один з соціальних інститутів та проаналізувати процес її інституціоналізації.

1.2.2. Виокремити основні форми існування релігійних інститутів.

1.2.3. Проаналізувати функції та роль релігійних інститутів у суспільстві.

1.2.4. Охарактеризувати основні форми релігійних груп.

1.2.5. Розглянути специфіку міжособистісних відносин в різних релігійних групах.

1.2.6. Проаналізувати діяльність релігійних інститутів та груп в їх відношенні до суспільства та між собою.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основні форми існування релігійних інститутів;
- основні форми функціонування релігійних груп;
- специфіку міжособистісних відносин в різних релігійних групах;
- особливості діяльності релігійних інститутів та груп в їх відношенні до суспільства

та між собою

вміти :

- самостійно робити висновки та узагальнення стосовно різних аспектів проблем, що вивчаються;

- вести дискусії, організовувати проблемні групи з метою активізації засвоєння матеріалу курсу;

- аналізувати ставлення різних релігійних інститутів та груп в їх відношенні до суспільства та між собою.

Міждисциплінарні зв'язки.

Курс будується на знаннях отриманих в рамках курсів: «Філософія», «Соціологія», «Релігієзнавство». За об'єктом дослідження, яким є релігія, ця дисципліна входить до структури релігієзнавства разом з філософією релігії, психологією релігії, історією релігії. Маючи спільний об'єкт дослідження, кожна з цих наук вирізняється специфікою свого предмета, своїм спектром предметного поля дослідження, тому важливо використовувати їх напрацювання для вивчення релігії як складного суспільного явища в різних проявах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Релігійні інститути

Тема 1. Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми

Релігія як складне соціальне явище, що має розмаїття форм, культів, функцій, методів впливу на соціальне життя. Причини виникнення та існування релігії в людському соціумі: соціальні детермінанти та історичні чинники релігії. Історична еволюція релігії: головні типи та історичні форми релігії. Багатоманітність релігій світу, релігійні конфесії, різноманітність їх віровчення та культу. Обумовленість цим необхідності систематизації (типології та класифікації) релігій світу. Методологічні засади класифікації сучасних релігій світу.

Тема 2. Функції релігійних інститутів у суспільстві

Особливі функції релігійних інститутів: компенсаційна, терапевтична, втішальна, світоглядна, регулятивна, комунікативна, інтегративна, дезінтегруюча, ідеологічна, політична, правова, культуроформуюча, легітимуюча.

Змістовий модуль 2. Релігійні групи

Тема 1. Релігійні організації та групи: класифікації, види, структура

Основні типи релігійних організацій: Церква, секта та її різновид – харизматичний культ, деномінація. Релігійна громада або релігійна група (громада, група віруючих) як первісна ланка всіх типів релігійних організацій. Релігійна група як соціальна спільнота, що утворюється в процесі відправлення релігійних обрядів та здійснення релігійних практик.

Тема 2. Церква як форма релігійної організації

Церква як організація віруючих, що склалася в процесі розвитку віровчення і об'єднання людей в межах спільної релігії. Система обов'язкових догматів, обрядів (культів) в церкві. Церковна ієрархія та управління. Соціально-політична діяльність церкви. Функції церкви в сучасному суспільстві.

Тема 3. Релігійні групи та організації в Україні

Різноманіття релігійних утворень в Україні при домінуванні православної церкви. Поліконфесійність українського суспільства. Рівень конфліктності в релігійному середовищі України. Реалії та проблеми релігійного життя в Україні в сучасних умовах. Законодавче забезпечення свободи совісті в Україні. Місце релігійних груп та організацій у національно-культурному та духовному відродженні українського народу на сучасному етапі державотворення в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь- го	у тому числі					усь- го	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Релігійні інститути												
Тема 1. Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми	27	4	8			15						
Тема 2. Функції релігійних інститутів у суспільстві	23	2	6			15						
Разом	50	6	14			30						
Розділ 2. Релігійні групи												
Тема 1. Релігійні організації та групи: класифікації, види, структура	24	4	6			14						
Тема 2. Церква як форма релігійної організації	22	2	6			14						
Тема 3. Релігійні групи та організації в Україні	24	4	6			14						
Разом	70	10	18			42						
Усього годин	120	16	32			72						

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1.	Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми	4	
2.	Функції релігійних інститутів у суспільстві	2	
3.	Релігійні організації та групи: класифікації, види, структура	4	
4.	Церква як форма релігійної організації	2	
5.	Релігійні групи та організації в Україні	4	
	Разом	16	

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1.	Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми	8	
2.	Функції релігійних інститутів у суспільстві	6	
3.	Релігійні організації та групи: класифікації, види, структура	6	
4.	Церква як форма релігійної організації	6	
5.	Релігійні групи та організації в Україні	6	
	Разом	32	

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми	15	
2	Функції релігійних інститутів у суспільстві	15	
3	Релігійні організації та групи: класифікації, види, структура	14	
4	Церква як форма релігійної організації	14	
5	Релігійні групи та організації в Україні	14	
	Разом	72	

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

3 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

2 бали – змістовна відповідь на запитання, оперування джерелами, аргументованість відповіді.

1 бал – змістовне доповнення;

1 бал – поверховий виклад матеріалу;

0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді контрольної роботи або тестування.

Оцінювання:

5 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

3 бали – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;

1-2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;

0 балів – відсутність відповідей.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

Розподіл балів, які отримують студенти.

Поточний контроль знань				Залік	Сума
Атестація 1		Атестація 2		Підсумковий тест (40 балів)	
Форми роботи	Кількість балів	Форми роботи	Кількість балів		
Відвідування лекцій та наявність конспекту	1	Відвідування лекцій та наявність конспекту	1		
Робота на семінарському занятті	12	Робота на семінарському занятті	12		
Колоквіум	8	Колоквіум	8		
Практична робота	2	Практична робота	2		
Есе	2	Есе	2		
Виконання поточних контрольних тестових завдань	5	Виконання поточних контрольних тестових завдань	5		
Всього	30		30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Академічне релігієзнавство: Підручник/ Ред. Колодний А. – К.: “Світ знань”, 2000. – 862 с.
2. Баукер Дж. Релігії мира / Дж. Баукер. – М.: Слово, 2000. – 200 с.
3. Вебер М. Соціологія релігії / М.Вебер // „Избранное”. – М., 1994. – 413 с.
4. Гараджа В.И. Соціологія релігії: Учеб. посібник для студентів і аспірантів гуманітарних спеціальностей / В.И.Гараджа. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 239 с.
5. Ерышев А.А. Релігієзнавство: Уч. посібник / А.А. Ерышев. – К.: МАУП, 1999. – 276 с.
6. Жадько В. Релігія як духовний феномен: Науково-методичний посібник / В. Жадько – Запоріжжя, 1997. – 51 с.
7. Кислюк К.В. Релігієзнавство: Уч. посібник для вузів / К.В.Кислюк, О.Н. Кучер– 2-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону, Харків. Фенікс, Торсінг, 2003. – 512 с.
8. Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник / Лубський В.І., Теремко В.І., Лубська М.В. – К.: Академвидав, 2003. – 423 с.
9. Лубський В.І. Соціологія релігії: курс лекцій / Лубський В.І., Козленко В.М., Горбаченко Т.Г. – К.: Фітосоціоцентр, 1999. – 204 с.
10. Малерб М. Релігії людства: Монографія / М. Малерб. М.: «Рудосміно», 1997. – 600 с.
11. Релігія і суспільство: Хрестоматія по соціології релігії: Учеб. посіб. для вузів / Сост. В.И. Гараджа, Е.Д. Руткевич. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 775 с.
12. Релігієзнавство: Навч. посібник / За ред. С.А. Бублика, стереотипне видання. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 496 с.
13. Релігієзнавство: Підручник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. М.М. Закоповича. К.: Вища школа, 2000. – 350 с.
14. Релігійна свобода і права людини / Ред. Мариневич М.Т. – Львів: “Свічадо”, 2000. – 428 с.

Додаткова

1. Андрієнко О. Релігія та її роль у проектуванні транзитивної соціальної реальності / О. Андрієнко // Наука. Релігія. Суспільство. – 2004. – № 4. – С. 168 – 173.
2. Григорьянц В. К вопросу о государственно-конфессиональных отношениях в Украине и АРК / В. Григорьянц. – Симферополь: Крымский архив, 2003. – 44 с.
3. Доусон К.Г. Релігія і культура / К.Г. Доусон. – СПб.: Алтейя, 2000. – 281 с.

4. История религии / А. Ельчанинов, В. Эрн, М.П. Флоренский, С. Булгаков. – М.: 1991. – 249 с. – Репринтное издание.
5. Колодний А. М. Україна в її релігійних виявах / А.М. Колодний. – Львів: СПОЛОМ, 2005. – 336 с.
6. Коханевич М. Наука открывает бога: Синтез науки и божественного учения: основные положения / М.Коханевич. – Черновцы, 2001. – 48 с.
7. Нетрадиційні релігії та містичні культури України. – К: Фосава, 2003. – 336с.
8. Розанов В.В. Собрание сочинений. Около церковных стен / Под общей ред. А.Н. Николонина. – М.: Республика, 1995. – 558 с.
9. Рязанова Л. Релігійний ренесанс: спроба соціологічної діагностики / Л. Рязанова // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2001. – №4. – С.114 – 125.
10. Саентология: Справочная работа, представленная Международной Церковью Саентологии. – Копенгаген: Нью Эра Пабליкейшнс, 1998. – 286 с.
11. Шевченко М.Д. Религиозное сознание и духовная деятельность / М.Д Шевченко. – М.: “Изд. центр научн. и учебн. программ”, 2000. – 284 с.
12. Штайнер Р. Мистика: На заре духовной жизни нового времени и ее отношение к современным мировоззрениям / Р. Штайнер. – Ереван: «Ной», 1993. – 144 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://risu.org.ua/> - Релігійно-інформаційна служба України
2. <http://tureligious.com.ua/> - Науковий філософсько-релігієзнавчий портал
3. http://vira.ho.ua/books_re.htm - Бібліотека релігієзнавчої літератури
4. <http://religstudies.org.ua/main.php?SID=43e31ed3> – Сайт Української асоціації релігієзнавців
5. <http://ers.mar.in.ua/index.php/en/> - Журнал «Релігієзнавчі нариси»
6. <http://mar.in.ua/ua/> - Молодіжна асоціація релігієзнавців